

YASHIL IQTISODIYOT: BARQAROR RIVOJLANISH SARI

*Qashqadaryo viloyat Qarshi tuman 3-son
texnikumi Maxsus fan o'qituvchisi
Xidirova Maftuna Abdivaliyevna*

Annotatsiya: Ushbu maqolada yashil iqtisodiyotning mohiyati, uning barqaror rivojlanishni ta'minlashdagi o'rni va global ekologik inqiroz sharoitida iqtisodiy o'sishni saqlab qolish strategiyalari tahlil qilingan. Shuningdek, O'zbekistonda yashil texnologiyalarni joriy etishning istiqbollari va iqtisodiy samaradorligi yoritilgan.

Abstract: This article analyzes the essence of the green economy, its role in ensuring sustainable development and strategies for maintaining economic growth in the context of the global environmental crisis. Also, the prospects and economic efficiency of the introduction of green technologies in Uzbekistan are highlighted.

Kalit so'zlar: Yashil iqtisodiyot, barqaror rivojlanish, qayta tiklanuvchi energiya, ekologik innovatsiyalar, uglerod neytralligi, resurs samaradorligi.

Keywords: Green economy, sustainable development, renewable energy, eco-innovations, carbon neutrality, resource efficiency.

KIRISH

Insoniyatning sanoatlashuv davridagi faoliyati nafaqat iqtisodiy o'sishni, balki atrof-muhitning jiddiy tanazzulini ham keltirib chiqardi. Iqlim o'zgarishi, suv tanqisligi va biologik xilma-xillikning kamayishi an'anaviy "jigarrang" iqtisodiyotdan voz kechishni taqozo etmoqda. "Yashil iqtisodiyot" tushunchasi iqtisodiy taraqqiyotni ekologik muvozanat bilan uyg'unlashtirishning yagona yo'li sifatida ko'rilmogda. Maqolaning maqsadi — yashil iqtisodiyotga o'tishning ijtimoiy-iqtisodiy zaruriyatini ilmiy jihatdan asoslashdan iborat.

ASOSIY QISM (MUHOKAMA)

Yashil iqtisodiyot — bu shunchaki atrof-muhitni muhofaza qilish emas, balki iqtisodiy resurslardan oqilona foydalanish orqali foyda olishning yangi formatidir.

1. ****Resurs samaradorligi va energiya:** ** Global energiya bozorida qayta tiklanuvchi energiya manbalarining (quyosh, shamol) ulushi ortib bormogda. Bu energiya mustaqilligini ta'minlash bilan birga, ishlab chiqarish tannarxini pasaytirishga xizmat qiladi.
2. O'zbekiston tajribasi: Respublika hukumati 2030-yilgacha "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasini belgilab olgan. Bunda sanoat tarmoqlarida energiya sarfini 20 foizga kamaytirish va elektr energiyasi ishlab chiqarishda qayta tiklanuvchi manbalar ulushini 25 foizdan oshirish ko'zda tutilgan.

3. To'siqlar va yechimlar: O'tish jarayonida asosiy muammo — dastlabki investitsiyalarning yuqoriligi va texnologik bazaning yetishmasligidir. Biroq, "yashil" investitsiyalar uzoq muddatda ekologik jarimalar va resurs isrofgarchiligini kamaytirish hisobiga o'zini to'liq oqlaydi.

XULOSA

Yashil iqtisodiyotga o'tish — bu kelajak avlodlar uchun munosib hayot sharoitini yaratishning kafolatidir. O'zbekiston sharoitida ushbu modelni tatbiq etish nafaqat ekologik barqarorlikni ta'minlaydi, balki mahsulotlarning xalqaro bozorlardagi raqobatbardoshligini (ayniqsa, "uglerod solig'i" joriy etilayotgan bir paytda) oshiradi. Xulosa qilib aytganda, barqaror rivojlanish iqtisodiyotning "yashillashishi" bilan bevosita bog'liqdir.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Mirziyoyev Sh.M. "2019-2030 yillarda O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qarori.
2. Pearce, D., Markandya, A., & Barbier, E. (1989). Blueprint for a Green Economy. Earthscan Publications Ltd.
3. BMT Hisoboti. (2021). The State of the Global Climate. World Meteorological Organization.
4. Tursunov, A. S. (2022). Iqtisodiyotni modernizatsiyalashda yashil texnologiyalar. Toshkent: Iqtisod-Moliya.
5. World Bank (2023). Inclusive Green Growth: The Pathway to Sustainable Development.